

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

1999

2004

Έγγραφο συνόδου

ΤΕΛΙΚΟ
A5-0481/2003

17 Δεκεμβρίου 2003

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση
(2003/2011(INI))

Επιτροπή δικαιωμάτων των γυναικών και ίσων ευκαιριών

Εισηγήτρια: Joke Swiebel

PR_INI

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	3
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	4
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	11
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	17

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Κατά τη συνεδρίαση της 16ης Ιανουαρίου 2003, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ανακοίνωσε ότι η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών εξουσιοδοτήθηκε να εκπονήσει έκθεση πρωτοβουλίας, σύμφωνα με το άρθρο 163 του Κανονισμού, σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κατά τη συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 2003, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ανακοίνωσε ότι είχε επίσης δοθεί εξουσιοδότηση για γνωμοδότηση και στην Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Κατά τη συνεδρίασή της στις 20 Μαΐου 2003, η επιτροπή όρισε εισηγήτρια την Joke Swiebel.

Κατά τις συνεδριάσεις της στις 11 Σεπτεμβρίου, 3 Νοεμβρίου και 26 Νοεμβρίου 2003, η επιτροπή εξέτασε το σχέδιο έκθεσης.

Κατά την τελευταία ως άνω συνεδρίασή της, ενέκρινε την πρόταση ψηφίσματος ομόφωνα.

Ήσαν παρόντες κατά την ψηφοφορία οι βουλευτές: Άννα Καραμάνου (πρόεδρος), Marianne Eriksson (αντιπρόεδρος), Olga Zrihen Zaari (αντιπρόεδρος), Joke Swiebel (εισηγήτρια), Regina Bastos, Armonia Bordes, Ilda Figueiredo (αναπλ. Feleknas Uca), Marialiese Flemming (αναπλ. Christa Kläß), Geneviève Fraisse, Fiorella Ghilardotti, Koldo Gorostiaga Atxalandabaso, Lissy Gröner, Catherine Guy-Quint (αναπλ. -Hélène Gillig, σύμφωνα με το άρθρο 153, παράγραφος 2, του Κανονισμού), Mary Honeyball, Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου, Thomas Mann, Miet Smet, Patsy Sörensen, Helena Torres Marques, Elena Valenciano Martínez-Orozco, Anne E.M. Van Lancker (αναπλ. Christa Prets) και Sabine Zissener.

Η γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων επισυνάπτεται στην παρούσα έκθεση.

Η έκθεση κατατέθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2003.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση

(2003/2011(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών για τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2002 (COM(2003) 98),
  - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο "Στρατηγική-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων - Πρόγραμμα εργασίας για το 2003 (COM(2003) 47),
  - έχοντας υπόψη την κοινοτική στρατηγική-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων 2001-2005¹, τα προγράμματα εργασίας 2001, 2002 και 2003 της Επιτροπής² και τις ετήσιες εκθέσεις 2000, 2001 και 2002 της Επιτροπής³,
  - έχοντας υπόψη τα άρθρα 2, 3, παράγραφος 2, και 141 της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και το άρθρο 23 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 163 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A5-0481/2003),
- A. εκτιμώντας ότι η Επιτροπή οδεύει βήμα - βήμα προς την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στη στρατηγική-πλαίσιο για το διάστημα 2001-2005 με τη συμμετοχή όλων των υπηρεσιών της για το σκοπό αυτό,
- B. εκτιμώντας ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι δεν προσδιορίζονται με μετρήσιμους όρους και ως εκ τούτου είναι δύσκολο να εξεταστεί εάν η Επιτροπή καταγράφει πραγματική πρόοδο,
- Γ. εκτιμώντας ότι η ετήσια έκθεση 2002 της Επιτροπής περιγράφει με σαφήνεια την κατάσταση και τις σημαντικότερες νομικές εξελίξεις στα κράτη μέλη και στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, χωρίς όμως να αναφέρει παραβάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας από τα σημερινά κράτη μέλη και χωρίς να παρέχει λεπτομερή ανάλυση και αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης,
- Δ. υπενθυμίζοντας ότι τα Διαρθρωτικά Ταμεία και ιδιαίτερα το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, πρέπει να διαδραματίσουν συμπληρωματικό και προωθητικό ρόλο στην

---

¹ COM (2000) 335.

² COM (2001) 119, COM (2001) 773, και COM (2003) 47.

³ COM (2001) 179, COM (2002) 258, και COM (2003) 98.

⁴ ΕΕ C 364, 18.12.2000, σελ. 1.

εφαρμογή εκ μέρους των κρατών μελών δράσεων, με στόχο να ευνοηθεί η απασχόληση της γυναίκας, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο,

- E. υπογραμμίζοντας την ανάγκη – στο πλαίσιο της εφαρμογής της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και με προοπτική τη δημιουργία πλήρους και καλής ποιότητας απασχόλησης – να υποστηριχθεί το επιχειρηματικό πνεύμα των γυναικών με ειδικές δράσεις, μεταξύ των οποίων μία εύστοχη κατάρτιση και διευκολύνσεις όσον αφορά την πρόσβαση στο δανεισμό,

Ετήσια έκθεση για τις Ίσες Ευκαιρίες - 2002

1. χαιρετίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για την επίτευξη ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες σε πολλούς τομείς πολιτικής της Ένωσης, εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι ΓΔ Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων, Ανταγωνισμού, Μεταφορών και Ενέργειας, Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης, Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών, Εμπορίου, Διεύρυνσης, Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ECHO), Προϋπολογισμού, Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, Κοινής Υπηρεσίας Διεργητικής Συνεδριάσεων, Μεταφραστικής Υπηρεσίας, Υπηρεσίας Εκδόσεων, Νομικής Υπηρεσίας, Τύπου και Επικοινωνίας, εμφανίζονται ελάχιστα προετοιμασμένες για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην πολιτική τους και ελάχιστα προετοιμασμένες για την ανάληψη νέων συγκεκριμένων δράσεων πολιτικής, καλεί για το σκοπό αυτό τις άμεσα υπεύθυνες δέκα Επιτροπές να προσέξουν περισσότερο την πολιτική ίσων ευκαιριών στους κόλπους των υπηρεσιών τους και στους διάφορους τομείς πολιτικής τους καθώς και να ενημερώσουν το Κοινοβούλιο πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2004 για τα μέτρα που έχουν λάβει·
2. διαπιστώνει εκ νέου με απογοήτευση ότι στη συγκεκριμένη ετήσια έκθεση εξετάστηκαν ελάχιστα οι ενέργειες της Επιτροπής για την επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας περί της ισότητας των φύλων στα σημερινά κράτη μέλη, ενώ πρέπει να εξετάζεται το σύνολο των εκθέσεων της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου·
  - θεωρεί ότι η ετήσια έκθεση για τις ίσες ευκαιρίες δεν μπορεί να λειτουργήσει ως αιτιολογικό έγγραφο εφόσον δεν έχουν αποσαφηνισθεί οι εν λόγω ενέργειες·
  - καλεί, για το λόγο αυτό, την Επιτροπή να εκπονήσει χωριστή έκθεση όσον αφορά το κεκτημένο για "ίσες ευκαιρίες" και να παρουσιάσει στις επόμενες ετήσιες εκθέσεις της μία ανασκόπηση της μετατροπής της νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων στα σημερινά κράτη μέλη και στα νέα κράτη μέλη, των σχετικών καθυστερήσεων και ελλείψεων, καθώς και των σχετικών ενεργειών από την πλευρά της·
3. χαιρετίζει την έναρξη του Προγράμματος Δράσης για την ισότητα των φύλων στις υπό ένταξη χώρες το 2002, ζητάει από την Επιτροπή να χορηγήσει χρηματικές ενισχύσεις στις χώρες αυτές για σχέδια που απευθύνονται στις γυναίκες, είτε ως εμπλεκόμενες στην υλοποίηση των σχεδίων αυτών είτε ως αποδέκτες των ωφελειών από την υλοποίηση τους·
4. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει στο Κοινοβούλιο, πριν από τη λήξη της θητείας της, πληροφορίες για το χρονικό διάστημα 1999 μέχρι και το 2002, από τις οποίες να διαφαίνεται:
  - το ποσοστό από το σύνολο των χρηματοδοτικών της ροών προς τις προσχωρούσες χώρες που απορροφάται σε σχέδια που στοχεύουν στην ισότητα των φύλων,

- για ποια συγκεκριμένα σχέδια και προγράμματα πρόκειται και
  - πόσες γυναίκες στις υπό ένταξη χώρες επωφελούνται από τα σχέδια αυτά ή συμμετέχουν σε αυτά·
5. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η πολιτική ίσων ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ελάχιστα συμβαδίζει με αυτή των Ηνωμένων Πολιτειών, όπως καταγράφεται στην Πλατφόρμα Δράσης¹, καθώς και για το γεγονός ότι μέσα από την ετήσια έκθεση δεν διαφαίνονται σαφώς οι δραστηριότητες του Συμβουλίου στο πλαίσιο αυτό για το έτος 2002·
ζητεί για το λόγο αυτό·
- τη δημοσίευση των εκθέσεων του Συμβουλίου σχετικά με τους δείκτες και τις συγκριτικές αξιολογήσεις σε διάφορους τομείς,
  - την υποβολή έκθεσης του Συμβουλίου προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφαρμογή συγκεκριμένων δεικτών και συγκριτικών αξιολογήσεων, προκειμένου να καταστεί εφικτή η αξιολόγηση της προόδου των κρατών μελών στους διάφορους τομείς·
6. ζητεί από τα κράτη μέλη και από τις υπό ένταξη χώρες να θέσουν υψηλότερα, στην πολιτική ημερήσια διάταξη, το ζήτημα της ποιοτικής και ποσοτικής παιδικής μέριμνας ούτως ώστε, έως το 2010, η υποδομή για τη φροντίδα των παιδιών να καλύπτει τουλάχιστον το 90 % των παιδιών από την ηλικία των 3 ετών έως και την ηλικία έναρξης του σχολείου και τουλάχιστον το 33 % των παιδιών κάτω των 3 ετών, σύμφωνα με τους στόχους που τέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης·
7. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει στο Κοινοβούλιο μία ανασκόπηση των επιτευγμάτων των σχεδίων που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο των ενεργειών προτεραιότητας 2001 (Ιση αμοιβή) και 2002 (Συνδυασμός επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής) με 8 και 7,5 εκατομμύρια € αντίστοιχα, και να καταστήσει σαφή το βαθμό επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων – ειδικότερα της μείωσης της διαφοράς στις αμοιβές μεταξύ των φύλων στην Ένωση, της βελτίωσης της πρόσβασης σε ποιοτικές και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες φροντίδας, της ισοκατανομής των αρμοδιοτήτων των ευθυνών για το νοικοκυριό και την παροχή φροντίδας, της ενθάρρυνσης προς τους πατέρες να παίρνουν γονική άδεια και των ευέλικτων ρυθμίσεων κατανομής του χρόνου εργασίας – μέσα από τα σχέδια αυτά·
8. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει μία ευρύτερου περιεχομένου έκθεση σχετικά με τον αριθμό των γυναικών που υπέβαλλαν προτάσεις ή έδειξαν ενδιαφέρον στο πλαίσιο των συστημάτων χρηματοδότησης και επιδότησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά τα έτη 2001 και 2002, και ζητάει να μάθει από την Επιτροπή ποιος είναι ο αριθμός των γυναικών που πραγματικά ωφελήθηκαν από τα συστήματα αυτά·
9. καλεί την Επιτροπή να αναλάβει πολιτικές για την εξομάλυνση των απογοητευτικών ποσοστών γυναικείας συμμετοχής και πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες που κινδυνεύουν να αποκλειστούν από τα οφέλη της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως είναι οι γυναίκες μεγάλης ηλικίας, οι άνεργες και οι χαμηλού εισοδήματος, οι μετανάστριες, οι γυναίκες που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, οι αγρότισσες και οι γυναίκες με αναπηρίες,

¹ <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/>

προκειμένου να προληφθεί η δημιουργία μιας κοινωνίας δύο ταχυτήτων·

10. επισημαίνει την ιδιαίτερα ασθενή θέση των παντρεμένων γυναικών (από πλευράς δικαιωμάτων απασχόλησης και κοινωνικής πρόνοιας) στην ύπαιθρο και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στην εξασφάλιση της ίσης μεταχείρισης και ισότητας ευκαιριών σχετικά, περιλαμβανομένης της ενσωμάτωσης στην γεωργική βιομηχανία της αρχής της ίσης αμοιβής για έργο ίσης αξίας·
11. ζητά επίμονα την ταχεία και ουσιαστική εκτέλεση της Δήλωσης των Βρυξελλών σχετικά με τη σωματεμπορία και ζητάει από την Επιτροπή να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση σχετικά με την πρόοδο στο θέμα αυτό, με βάση δείκτες και μηχανισμούς μόνιμης παρακολούθησης για τον έλεγχο της προόδου ζητάει επίσης από την Επιτροπή να διεξάγει έρευνα σχετικά με την κατάσταση των θυμάτων της σωματεμπορίας που δεν έχουν τη δυνατότητα επιστροφής στις χώρες προέλευσής τους επειδή αντιμετωπίζουν εκεί προβλήματα με τις οικογένειές τους και/ ή τους σωματέμπορους· ζητεί επίσης να εξεταστεί με ποιο τρόπο θύματα του σωματεμπορίου τα οποία μετά την επιστροφή στην χώρα προέλευσής τους πράγματι απειλούνται ή δεν έχουν καμιά δυνατότητα κοινωνικής ή οικονομικής ενσωμάτωσης μπορεί, ακόμα και για ανθρωπιστικούς λόγους, να διαθέτουν το δικαίωμα χορήγησης δελτίου παραμονής στην Ένωση·

Πρόγραμμα εργασιών 2003

12. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το πρόγραμμα εργασίας 2003, σε ό,τι αφορά τις ενέργειες προτεραιότητας, αποτελεί απλή επανάληψη των ενεργειών του προγράμματος εργασίας 2002, ενώ αντιθέτως, χαιρετίζει το γεγονός ότι το Commission Staff Working Document παρέχει μια εξαιρετικά αναλυτική εικόνα των δράσεων πολιτικής που πρέπει να υλοποιηθούν στους κόλπους των διαφόρων υπηρεσιών της Επιτροπής, ενθαρρύνει την Επιτροπή να εξακολουθήσει να αναπτύσσει εσωτερικά προγράμματα εργασίας, αναλύοντας όμως και εκτιμώντας ταυτόχρονα τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται·
13. ελπίζει πως η Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι το παρόν πρόγραμμα εργασίας και το έγγραφο εργασίας πάνω στο οποίο στηρίζεται είναι πολύ εσωστρεφή και ελάχιστα γνωστά εκτός της Επιτροπής, θεωρεί ότι ο ρόλος της Επιτροπής στην προβολή των εγγράφων αυτών, καθώς και στην ενημέρωση της ιστοσελίδας της, πρέπει να είναι περισσότερο ενεργός για να μπορούν τα υπουργεία και τα όργανα στα κράτη μέλη να ακολουθήσουν το παράδειγμα αυτό·
14. ζητά από την Επιτροπή εξηγήσεις σχετικά με το λόγο για τον οποίο, σε αντίθεση με την Απόφαση 2000/407/EK της 19^{ης} Ιουνίου 2000, το 2002 διορίστηκαν από την Επιτροπή λιγότερες γυναίκες στις επιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνομόνων της απ' ό,τι το 2001, με αποτέλεσμα να μεγαλώσει η διαφορά της εκπροσώπησης μεταξύ ανδρών και γυναικών στις επιτροπές και τις ομάδες αυτές, ζητά επίσης από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με τους λόγους που οδήγησαν σε θετικό απολογισμό τα υπόλοιπα όργανα στα οποία, πράγματι, διορίστηκαν περισσότερες γυναίκες το 2002·
15. υπενθυμίζει την μελέτη σκοπιμότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας των δύο φύλων και καλεί την Επιτροπή να ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις απόψεις της επί του θέματος και με τα

διαβήματα στα οποία πρόκειται να προβεί·

16. υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή, στην τελική φάση πριν από την ένταξη το Μάιο του 2004, πρέπει να καλέσει τις υπό ένταξη χώρες να διεξάγουν μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης σχετικά με την ισότητα των φύλων προκειμένου να ενημερώσουν τους πολίτες τους για τα δικαιώματά τους και να μπορέσουν έτσι να εξασφαλίσουν τη δυνατότητα αποτελεσματικής δικαστικής επίλυσης των διαφορών και την ενίσχυση των θεσμικών και διοικητικών δυνατοτήτων στον τομέα αυτό·
17. υπογραμμίζει και πάλι τη σημασία της παρακολούθησης εκ μέρους της Επιτροπής της τήρησης από τα κράτη μέλη του κεκτημένου για την ίση μεταχείριση και καλεί την Επιτροπή σχετικά να διευρύνει, το ταχύτερο δυνατόν, το Δίκτυο των νομικών εμπειρογνομόνων στον τομέα της ισότητας των δύο φύλων με εμπειρογνώμονες από τις υπό ένταξη χώρες·
18. υπογραμμίζει τη σημασία μιας θετικής εφαρμογής μίας στρατηγικής πλαισίου για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών που επισημαίνεται ιδιαίτερος στις προτεραιότητες που έχουν καθορισθεί για το 2003/4 – οι γυναίκες στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων· τονίζει την ανάγκη προώθησης της παρουσίας των γυναικών στους χώρους λήψης αποφάσεων του δημοσίου και ιδιωτικού οικονομικού κόσμου· επαναλαμβάνει την ανάγκη να επικεντρωθεί το σχέδιο δράσης της στρατηγικής πλαισίου για την ισότητα στην προώθηση της ένταξης του παράγοντα φύλου στον κύριο κορμό των οικονομικών τομέων, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες ενέργειες και μέσα, μεταξύ των οποίων τη χρηματοδότηση·
19. καλωσορίζει το *Options Paper* σχετικά με την απλούστευση και τη βελτίωση της νομοθεσίας της Επιτροπής του Ιουλίου 2003¹ για την ισότητα των φύλων και
  - ζητεί από την Επιτροπή να καταλήξει το ταχύτερο δυνατό σε ένα συμπέρασμα, με βάση τις εισερχόμενες αντιδράσεις σχετικά με τη στρατηγική που πρέπει να ακολουθηθεί, και να παρουσιάσει τη στρατηγική αυτή σε μία ή περισσότερες νομοθετικές προτάσεις,
  - ζητεί από την Επιτροπή να έχει υπόψη, σε κάθε περίπτωση, την ανάγκη εναρμόνισης με την οδηγία 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, με την οδηγία 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, με την αναθεωρημένη οδηγία 2002/73/ΕΚ, καθώς και με την προτεινόμενη οδηγία, της οποίας η υποβολή ακόμα εκκρεμεί, σχετικά με την ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών εκτός της απασχόλησης·
20. χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής να εκπονήσει σχέδιο οδηγίας για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση καθώς και στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών· φρονεί εντούτοις ότι η νομοθεσία σχετικά με την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στο μέλλον πρέπει να ευθυγραμμισθεί με την νομοθεσία για την καταπολέμηση των φυλετικών διακρίσεων και πρέπει συνεπώς να καλύπτει την κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένων της ιατρικής μέριμνας, των κοινωνικών παροχών και της παιδείας·
21. εκφράζει την ικανοποίησή του σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής

¹ http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2003/jul/options_en.pdf

Διαμαντοπούλου ότι την άνοιξη του 2004 θα εκδοθεί Πράσινο Βιβλίο για την εξέλιξη του συνόλου της πολιτικής κατά των διακρίσεων· φρονεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να ασκεί πολιτική κατά των διακρίσεων για διάφορους λόγους με την οποία παρέχεται ίσος βαθμός προστασίας·

22. χαιρετίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής ότι στο τέλος του 2003 θα ολοκληρώσει την ενδιάμεση αξιολόγηση του Προγράμματος Δράσης 2001-2005 και ζητάει η αξιολόγηση αυτή να υποβληθεί στο Κοινοβούλιο·
23. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Επιτροπή, στο Συμβούλιο, καθώς και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών και στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο χαρακτήρας της ετήσιας έκθεσης για τις ίσες ευκαιρίες

Την 5^η Μαρτίου 2003, η Επιτροπή υπέβαλλε την έβδομη ετήσια έκθεσή της για τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση - COM (2003) 98 τελικό. Σε αντίθεση με ό,τι ίσως υποδηλώνεται με τον τίτλο, ο κύριος στόχος της συγκεκριμένης ετήσιας έκθεσης δεν είναι να παρουσιάσει μία λεπτομερή εικόνα για τη θέση των γυναικών σε σχέση με αυτή των ανδρών στα κράτη μέλη. Αυτό επιτυγχάνεται με τη δημοσίευση του *The life of women and men in Europe'* (2002) από το Eurostat. Σκοπός της έκθεσης είναι να παρουσιάσει μια ανασκόπηση των κυριοτέρων εξελίξεων και επιτευγμάτων –τόσο σε επίπεδο κράτους μέλους όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο– στον τομέα της ισότητας των φύλων –εξελίξεων που έλαβαν χώρα και αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν στη διάρκεια του έτους 2002. Πρόκειται λοιπόν για έκθεση πολιτικής, κάτι που θα έπρεπε να εκφράζεται σαφώς και στον τίτλο.

Η πολιτική με στόχο την ισότητα των φύλων αποτελεί κοινή ευθύνη της Ένωσης και των κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό, πρωταρχικό καθήκον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι να απευθυνθεί στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο ως προς τα επιτεύγματα και τις παραλείψεις τους για το έτος που εξετάζεται από την έκθεση. Η δράση μεμονωμένων κρατών μελών αποτελεί θέμα συζήτησης στο ΕΚ αποκλειστικά εφόσον αφορά τη συμμετοχή τους στη σχετική με την ΕΕ νομοθεσία και στις σχετικές με την ΕΕ γραμμές πολιτικής, καθώς και την τήρηση αυτών. Το ΕΚ θα πρέπει επίσης να εξετάσει εάν η Επιτροπή λειτούργησε επαρκώς ως "φύλακας των Συνθηκών", ήτοι εάν έχει εκπληρώσει το καθήκον της και έχει χρησιμοποιήσει επαρκώς την εξουσία της προκειμένου να καλέσει σε τάξη τα κράτη μέλη που παραβιάζουν τη νομοθεσία της ΕΕ, βάσει του άρθρου 226 της ΣΕΚ. Δυστυχώς, οι πληροφορίες που παρέχει η ετήσια έκθεση δεν επαρκούν για λεπτομερή αξιολόγηση. Παρά τα σχέδια πολιτικής και τη σχετική νομοθεσία, οι αποδοχές των γυναικών στην Ένωση παραμένουν κατά 84% χαμηλότερες σε σχέση με τις αποδοχές των ανδρών, ο διαχωρισμός των φύλων στην αγορά εργασίας στην Ένωση και στις υπό ένταξη χώρες παραμένει έντονος, ενώ το ποσοστό ανεργίας των γυναικών στην Ένωση για το 2001 ήταν κατά 2,3% υψηλότερο σε σχέση με το ποσοστό ανεργίας των ανδρών.

Καθίσταται προφανές ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να ελέγξει τις εργασίες της Επιτροπής και του Συμβουλίου (αλλά και την έλλειψη αυτών) βάσει του Προγράμματος Δράσης 2001-2005 που ενέκρινε το Συμβούλιο της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2000¹, με στόχο την υποστήριξη της στρατηγικής-πλαίσιου σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής της 7^{ης} Ιουνίου 2000 – COM (2000) 335. Κάτι τέτοιο καθίσταται δύσκολο από το γεγονός ότι ούτε το Συμβούλιο, ούτε η Επιτροπή καθόρισαν τους επιδιωκόμενους στόχους με μετρήσιμους όρους. Επομένως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν μπορεί παρά να ελέγξει απλά εάν οι εν λόγω εργασίες ακολούθησαν την κατεύθυνση που καθορίζεται από τα έγγραφα πολιτικής.

Η Επιτροπή εισήγαγε στη στρατηγική-πλαίσιο 2001-2005 κάποια βοηθήματα για την εφαρμογή μιας ενιαίας πολιτικής στον τομέα αυτό, όπως τα σαφή κριτήρια αξιολόγησης, τα όργανα ελέγχου, τη συγκριτική αξιολόγηση, την επαλήθευση και αξιολόγηση ως προς την ένταξη της διάστασης του φύλου. Όπως προκύπτει από την υλοποίηση της εν λόγω στρατηγικής-πλαίσιου και από την υποβολή της σχετικής έκθεσης, η αποτελεσματικότητα

---

¹ ΕΕ L 17/22, της 19.1.2001.

των βοηθημάτων αυτών δεν είναι σαφής, γεγονός που καθιστά αδύνατη την πραγματική συμφωνία μεταξύ των αποφάσεων και της υλοποίησής τους.

Μεγαλύτερη (ίσως) αξιοπιστία διαθέτουν τα ετήσια προγράμματα εργασίας της Επιτροπής. Ο εισηγητής– στο ζήτημα της συμφωνίας μεταξύ της πολιτικής που χαραχτηκε και της πολιτικής που επιτεύχθηκε– εξέτασε βαθύτερα το Πρόγραμμα Εργασίας 2002 (COM (2001) 773) και το σχετικό επίσημο έγγραφο της Επιτροπής SEC (2001) 1992. Έλαβε, επίσης, υπόψη το σχετικό ψήφισμα του ΕΚ (P5-TA 2002-0372, της 4^{ης} Ιουλίου 2002) καθώς και την απάντηση της Επιτροπής επί αυτού. Η προσέγγιση αυτή, αν και μοιάζει ενδεχομένως αυστηρά επαγγελματική, μπορεί να επιφέρει μία ενιαία δομή μέσα στην πληθώρα των μη συγκροτημένων ανακοινώσεων που περιέχονται στα εν λόγω έγγραφα.

Η ετήσια έκθεση 2002

Στην ετήσια έκθεση για το 2002, η Επιτροπή παρουσιάζει μια ανασκόπηση των νέων μέτρων στα κράτη μέλη και στις υπό ένταξη χώρες για διάφορους τομείς πολιτικής, χωρίς όμως να παρουσιάζει αναλυτικά τα ουσιαστικά αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με τη συγκεκριμένη πολιτική. Όμως, μια τέτοια ακριβώς αναλυτική παρουσίαση των επιτευγμάτων της πολιτικής για τις ίσες ευκαιρίες είναι απαραίτητη προκειμένου να εξακριβωθεί εάν η Ένωση βρίσκεται στο σωστό με την πολιτική της δρόμο ή εάν η πολιτική αυτή χρήζει αναθεώρησης. Η έβδομη ετήσια έκθεση της Επιτροπής για τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες περιλαμβάνει τα εξής κεφάλαια:

1. Ισότητα των φύλων σε μια διευρυμένη ΕΕ
2. Στρατηγική-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων
3. Δράσεις και πολιτικές ειδικά για την ισότητα των φύλων
4. Ανθρώπινα δικαιώματα
5. Προοπτικές για το 2003

1. Διεύρυνση

Ωστόσο, οι διαπραγματεύσεις για τη διεύρυνση κατά δέκα χώρες στο τέλος του 2002 ολοκληρώθηκαν και η ένταξη την 1^η Μαΐου 2004 είναι γεγονός. Οι περισσότερες προσχωρούσες χώρες έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στην ευθυγράμμιση με το κοινοτικό κεκτημένο σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες, η δημιουργία όμως φορέων και η ενίσχυση των θεσμικών και διοικητικών δυνατοτήτων στον τομέα αυτό παραμένουν αναγκαίες προϋποθέσεις προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου. Είναι εξίσου σημαντικό να μπορέσουν οι γυναίκες και οι γυναικείες οργανώσεις να επωφεληθούν από την έναρξη του προγράμματος δράσης για την ισότητα των φύλων και από τις χρηματοδοτικές ενισχύσεις που παρέχονται στις προσχωρούσες χώρες μέσα από τις χρηματοδοτικές ροές της Επιτροπής.

2. Στρατηγική-πλαίσιο

Ο στόχος της στρατηγικής-πλαίσιο 2001-2005 είναι η ευαισθητοποίηση γύρω από το ζήτημα των ίσων ευκαιριών σε όλους τους τομείς πολιτικής της Επιτροπής, η παρουσίαση μιας συνολικής εικόνας των ενεργειών της Επιτροπής και της επίδρασης των ενεργειών αυτών στη ζωή των δύο φύλων, καθώς και η επίτευξη ισόρροπης αντιπροσώπευσης των φύλων στις επιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνομόνων. Η στρατηγική-πλαίσιο υποστηρίζεται από ένα ετήσιο πρόγραμμα εργασίας στο οποίο καθορίζονται οι προτεραιότητες και οι δράσεις των εσωτερικών υπηρεσιών της Επιτροπής.

Η στρατηγική-πλαίσιο και το πρόγραμμα εργασίας 2003 είναι τόσο περιεκτικά που είναι σχεδόν αδύνατη η λεπτομερής τους αξιολόγηση στην παρούσα έκθεση. Ευτυχώς, στο παρελθόν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε την απαιτούμενη προσοχή σε διάφορες πτυχές της στρατηγικής-πλαίσιο, συντάσσοντας εξαιρετικές εκθέσεις σχετικά, μεταξύ άλλων, με τη στρατηγική απασχόλησης, τα διαρθρωτικά ταμεία, τον τομέα «γυναίκες και επιστήμη», την κοινωνική ενσωμάτωση. Ο εισηγητής επέλεξε να μην επαναλάβει τις απόψεις που εκφράστηκαν ήδη από το Κοινοβούλιο στο παρελθόν.

Οι ενέργειες προτεραιότητας μέσα από το πρόγραμμα εργασίας 2002 είναι:

- η διενέργεια εκτιμήσεων των επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο στους τομείς πολιτικής που έως σήμερα δεν έχουν ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου,
- η συστηματικότερη συλλογή δεδομένων διαχωρισμένων κατά φύλο και,
- η βελτίωση της ευαισθητοποίησης και της κατάρτισης στις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Στην έκθεση αναφέρονται ορισμένες επιτυχίες ενέργειες της Επιτροπής σε τομείς πολιτικής, όπου η ενσωμάτωση της πολιτικής ίσων ευκαιριών δεν είχε ακόμα πραγματοποιηθεί. Ειδικότερα, η θέσπιση θεματικών ομάδων εργασίας στις υπηρεσίες, η διεξαγωγή ερευνών και η διοργάνωση διασκέψεων και σεμιναρίων ήταν επιτυχίες. Στο θέμα της συλλογής δεδομένων σχετικά με την ισότητα των φύλων, η Επιτροπή υποστήριξε την ανάπτυξη δεικτών, συμπεριλαμβανομένων δεικτών για τη διαδικασία διεύρυνσης. Παρόλα αυτά, τα εθνικά γραφεία στατιστικών των κρατών μελών θα πρέπει να προσέξουν περισσότερο το διαχωρισμό των δεδομένων ανά φύλο, αφού αυτά αποτελούν τη βάση για την κοινοτική συλλογή δεδομένων. Διάφορες ΓΔ περιέλαβαν στα προγράμματα κατάρτισης για νέους υπαλλήλους ένα κεφάλαιο για την ένταξη της διάστασης του φύλου.

Από την ετήσια έκθεση 2002 φαίνεται ότι η Επιτροπή δεν έχει αυξήσει τον αριθμό των διορισμένων γυναικών στις επιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνομόνων της σε σχέση με το 2001. Ο στόχος της ελάχιστης συμμετοχής του 40% και των δύο φύλων έχει επιτευχθεί σε πολύ περιορισμένο αριθμό ΓΔ. Μετά την απόφαση της Επιτροπής τον Ιούνιο του 2000, θα έπρεπε η Επιτροπή να είναι σε θέση να εξασφαλίσει την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, έχοντας υπόψη ότι τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη, οι κοινωνικοί εταίροι και οι άλλοι οργανισμοί υποχρεούνται να προτείνουν τέσσερα άτομα για κάθε θέση στα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνεται τουλάχιστον ένα άτομο από κάθε φύλο. Ο εισηγητής θεωρεί ότι είναι σημαντικό να δοθεί από την πλευρά της Επιτροπής μια εξήγηση σχετικά με τον τρόπο που πραγματοποιήθηκε ο καταμερισμός των ατόμων στις επιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνομόνων το 2002, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα για τα επόμενα έτη.

3. Ειδικές δράσεις και πολιτικές

Το συγκεκριμένο κεφάλαιο της ετήσιας έκθεσης 2002 εστιάζεται στις νομοθετικές πρωτοβουλίες των κρατών μελών στον τομέα της λήψης μέτρων κατά της σεξουαλικής παρενόχλησης, της διασφάλισης ίσης αμοιβής και της προώθησης του συνδυασμού της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής. Δεν γίνεται σαφές κατά πόσο τα κράτη μέλη παραβιάζουν το ισχύον κοινοτικό κεκτημένο για τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες. Είναι αλήθεια πως η Επιτροπή υποβάλει ετησίως μία έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου¹, οι παραβιάσεις όμως της νομοθεσίας στον τομέα των ίσων ευκαιριών

¹ Π.χ. COM (2002) 324, Δέκατη-ένατη ετήσια έκθεση σχετικά με τη βελτίωση του ελέγχου επί της εφαρμογής

δεν αποτελούν παρά μία μόνο μικρή παράγραφο επί της συνολικής έκθεσης. Καλό θα ήταν να είχε η Επιτροπή επίγνωση του ρόλου της ως θεματοφύλακα των Συνθηκών στην ετήσια έκθεση που εστιάζεται στις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες.

Στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης 2001-2005, η Επιτροπή διέθεσε 8 εκατομμύρια ευρώ για σχέδια στον τομέα της ίσης αμοιβής για το έτος 2001 και 7,5 εκατομμύρια ευρώ στον τομέα του συνδυασμού επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής για το έτος 2002. Το 2001 χρηματοδοτήθηκαν 27 σχέδια, ενώ το 2002 18. Τα αποτελέσματα για το 2001 αναμένονταν το 2003. Η διαφορά αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών εξακολουθεί να υφίσταται. Ιδιαίτερη σημασία έχει ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα προσεγγίσουν τις επιχειρήσεις και τους λοιπούς εργοδότες για να επιτύχουν σημαντικές αλλαγές της πολιτικής αμοιβών τους.

4. Ανθρώπινα δικαιώματα

Το Σεπτέμβριο του 2002, η Δήλωση των Βρυξελλών συνόψισε την προσέγγιση του ζητήματος της σωματεμπορίας. Η Δήλωση αυτή προβλέπει περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής και διεθνούς συνεργασίας, συγκεκριμένα μέτρα, βέλτιστες πρακτικές. Περιλαμβάνει επίσης συστάσεις για την προστασία των θυμάτων. Ο εισηγητής θεωρεί ότι η προστασία δεν πρέπει να παρέχεται στα θύματα μόνο όταν βρίσκονται εντός των κρατών μελών. Θα πρέπει να εξεταστεί η παροχή προστασίας κατά την περίπτωση που τα θύματα (επιθυμούν να επιστρέψουν) επιστρέφουν στη χώρα προέλευσής τους εφόσον αντιμετωπίζουν εκεί προβλήματα με μέλη της οικογένειάς τους ή με τους ανθρώπους των οποίων είχαν αρχικά πέσει θύματα. Πολύ συχνά, κινδυνεύει η ζωή των θυμάτων από τις οικογένειές που ζητούν εκδίκηση για λόγους τιμής ή από τους σωματέμπορους των οποίων το εισόδημα μειώνεται με την επιστροφή των θυμάτων. Για το λόγο αυτό συνιστάται στην Επιτροπή να διεξάγει μία έρευνα για την υποδοχή των θυμάτων σωματεμπορίας στις χώρες προέλευσής τους και να εξετάσει στρατηγικές για την καλύτερη προστασία των θυμάτων στο μέλλον.

Το πρόγραμμα εργασίας 2003

Το πρόγραμμα εργασίας 2003 αποτελεί πρωταρχικά μία αξιολόγηση του προγράμματος εργασίας 2002 σχετικά με τις τρεις ενέργειες προτεραιότητας, συγκεκριμένα σχετικά με τη διενέργεια εκτιμήσεων των επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο στους τομείς πολιτικής που έως σήμερα δεν έχουν ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου, με τη συστηματικότερη συλλογή δεδομένων διαχωρισμένων κατά φύλο και με τη βελτίωση της ευαισθητοποίησης και της κατάρτισης στις υπηρεσίες της Επιτροπής. Το σχετικό έγγραφο Sec περιέχει μία εξαιρετικά ευρεία ανασκόπηση των ενεργειών που όλες οι ΓΔ στην Επιτροπή πρόκειται να αναλάβουν το 2003.

Ορισμένες υπηρεσίες της Επιτροπής εμφανίζονται ελάχιστα προετοιμασμένες για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην πολιτική τους και ελάχιστα προετοιμασμένες για την ανάληψη νέων συγκεκριμένων δράσεων πολιτικής. Πρόκειται συγκεκριμένα για τις ΓΔ Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων, Ανταγωνισμού, Μεταφορών και Ενέργειας, Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης, Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών, Εμπορίου, Διεύρυνσης, Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ECHO), Προϋπολογισμού, Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, Κοινής Υπηρεσίας Διεργμηνείας Συνεδριάσεων, Μεταφραστικής Υπηρεσίας,

---

του Κοινοτικού δικαίου (2002).

Υπηρεσίας Εκδόσεων, Νομικής Υπηρεσίας, Τύπου και Επικοινωνίας. Οι ενέργειες που σκοπεύουν να εκτελέσουν το 2003 οι εν λόγω ΓΔ δεν είναι τίποτα περισσότερο από απλή επανάληψη των ενεργειών που έπρεπε να είχαν εκτελεστεί το 2002. Επομένως, δέκα στους δεκαπέντε Επιτρόπους εξακολουθούν να μην εφαρμόζουν επαρκώς την πολιτική για τις ίσες ευκαιρίες στις υπηρεσίες τους και στους τομείς πολιτικής τους.

Στον τομέα της νομοθεσίας για την ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών, ο εισηγητής επιστράτη την προσοχή στο *Options Paper* της Επιτροπής Ιουλίου 2003 σχετικά με την απλούστευση και τη βελτίωση της νομοθεσίας αυτής. Η Επιτροπή πρέπει το ταχύτερο δυνατό μετά την ολοκλήρωση του γύρου των διαβουλεύσεων να υποβάλει προτάσεις σχετικά με τη στρατηγική που πρέπει να χρησιμοποιηθεί και να παρουσιάσει τη στρατηγική αυτή σε μία ή περισσότερες νομοθετικές προτάσεις. Για το σκοπό είναι απαραίτητη η εναρμόνιση με την οδηγία 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, με την οδηγία 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, με την αναθεωρημένη οδηγία 2002/73/ΕΚ, καθώς και με την προτεινόμενη οδηγία της οποίας η υποβολή ακόμα εκκρεμεί σχετικά με την ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών εκτός της απασχόλησης.

Το Συμβούλιο

Ο εισηγητής θεωρεί ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να αξιολογήσει και την πρόοδο του Συμβουλίου στον τομέα των ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες. Το Συμβούλιο έχει καταλήξει στο παρελθόν σε μία σειρά σημαντικών συμπερασμάτων σχετικά με τις συστάσεις της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου. Το Κοινοβούλιο δεν έχει έως σήμερα δώσει καμία προσοχή στα συμπεράσματα αυτά, κάτι που εξηγείται μερικώς από το γεγονός ότι τα εν λόγω συμπεράσματα δεν έχουν δημοσιοποιηθεί ποτέ ως έχουν, αλλά βρίσκονται στις (κατά τα άλλα δημόσιες) ανακοινώσεις του τύπου που λειτουργούν ως εκθέσεις των συνελεύσεων του Συμβουλίου, π.χ. του Συμβουλίου Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Ήδη από το Δεκέμβριο του 1995, το Συμβούλιο αποφάσισε να συντάσσει έναν ετήσιο απολογισμό της υλοποίησης της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου από τα κράτη μέλη¹. Μέσα από τους απολογισμούς του 1996 και 1997 αποκαλύφθηκε η ανάγκη για συνεπέστερο και συστηματικότερο έλεγχο. Ως εκ τούτου, το Δεκέμβριο του 1998 το Συμβούλιο αποφάσισε να περιλαμβάνεται στην ετήσια αξιολόγηση της εκτέλεσης των συστάσεων της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου μία πρόταση για μια απλούστερη σειρά δεικτών και συγκριτικών αξιολογήσεων. Η έκθεση του Συμβουλίου που θέτει τα θεμέλια για την απόφαση αυτή, “Δείκτες και συγκριτική αξιολόγηση: στοχοθέτηση των γυναικών σε υπεύθυνες θέσεις και σε θέσεις λήψης αποφάσεων” δεν δημοσιοποιήθηκε ποτέ από το Συμβούλιο².

Η φινλανδική προεδρία ανέπτυξε τον Οκτώβριο του 1999 εννέα δείκτες σχετικά με τις γυναίκες σε υπεύθυνες θέσεις και σε θέσεις λήψης αποφάσεων³. Η γαλλική προεδρία καθόρισε το Νοέμβριο του 2000 εννέα ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες σχετικά με το συνδυασμό επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής⁴. Η βελγική προεδρία καθόρισε το Δεκέμβριο του

¹ Συμπεράσματα Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Μαδρίτης, 15 και 16 Δεκεμβρίου 1995.

² Συμπεράσματα Συμβουλίου Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, 1^η και 2 Δεκεμβρίου 1998.

³ Συμπεράσματα Συμβουλίου Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, 22 Οκτωβρίου 1999.

⁴ Συμπεράσματα Συμβουλίου Απασχόλησης και Κοινωνικής Πολιτικής, 27 και 28 Νοεμβρίου 2000.

2001 εννέα δείκτες σχετικά με την *ανισότητα των αμοιβών*¹. Η δανική προεδρία ανέπτυξε το Δεκέμβριο του 2002 επτά δείκτες σχετικά με τη *βία στο σπίτι κατά των γυναικών*². Στα συμπεράσματα της ίδιας συνόδου, το Συμβούλιο αναλαμβάνει να συντάσσει περιοδικά έναν απολογισμό της προόδου που σημειώνεται στα εν λόγω ζητήματα και να αξιολογεί την πρόοδο αυτή σε συνάρτηση με τους δείκτες.

Είναι αξιοσημείωτο ότι έως σήμερα, η Επιτροπή δεν έχει εξετάσει τις ενέργειες αυτές του Συμβουλίου σε καμία έκθεσή της. Διαφαίνεται έτσι πως δεν υπάρχει μεταξύ τους καμία συνεργασία στο συγκεκριμένο τομέα πολιτικής. Ακόμα πιο αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ενώ οι αποφάσεις του Συμβουλίου μπορούν εύκολα να εξακριβωθούν, τα σχετικά έγγραφα δεν έχουν δημοσιοποιηθεί. Επομένως, τα πλέον σημαντικά ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν είναι τα εξής: έχουν πραγματικά χρησιμοποιήσει τους δείκτες τα κράτη μέλη και τι απέφερε η πολιτική αυτή; Ποια είναι τα επιτεύγματα; Τι ποσοστό επιτυχίας έχουν τα κράτη μέλη στους δείκτες;

Εάν δεν τεθεί στο τραπέζι το υλικό αυτό, το Κοινοβούλιο δεν μπορεί να αξιολογήσει ουσιαστικά τις εν λόγω ενέργειες του Συμβουλίου. Είναι, επομένως, απολύτως απαραίτητο να δημοσιοποιήσει το Συμβούλιο τα έως σήμερα «μυστικά» έγγραφα και να υποβάλει στο Κοινοβούλιο, πριν από το τέλος της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου, μία συνοπτική έκθεση προόδου σχετικά με την υλοποίηση της Πλατφόρμας Δράσης 1995 από τα κράτη μέλη.

---

¹ Συμπεράσματα Συμβουλίου Απασχόλησης και Κοινωνικής Πολιτικής, 3 Δεκεμβρίου 2001.

² Συμπεράσματα Συμβουλίου Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Δημόσιας Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών, 2 και 3 Δεκεμβρίου 2002

15 Σεπτεμβρίου 2003

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

προς την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών

σχετικά με την ετήσια έκθεση για τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2002
(2003/2011(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Regina Bastos

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Κατά τη συνεδρίασή της στις 14 Μαΐου 2003, η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων όρισε συντάκτρια γνωμοδότησης την Regina Bastos.

Κατά τις συνεδριάσεις της στις 9 Ιουλίου και 10 Σεπτεμβρίου 2003, η επιτροπή εξέτασε το σχέδιο γνωμοδότησης.

Κατά την τελευταία ως άνω συνεδρίαση, η επιτροπή ενέκρινε τα κατωτέρω συμπεράσματα ομόφωνα.

Ήσαν παρόντες κατά την ψηφοφορία οι βουλευτές Theodorus J.J. Bouwman (πρόεδρος), Marie-Hélène Gillig (αντιπρόεδρος), Marie-Thérèse Hermange (αντιπρόεδρος), Winfried Menrad (αντιπρόεδρος), Regina Bastos (συντάκτρια γνωμοδότησης), Johanna L.A. Boogerd-Quaak (αναπλ. Elspeth Attwooll), Hans Udo Bullmann (αναπλ. Jan Andersson), Philip Bushill-Matthews, Alejandro Cercas, Harald Ettl, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Stephen Hughes, Άννα Καραμάνου, Arlette Laguiller, Jean Lambert, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Mario Mantovani, Claude Moraes, Manuel Pérez Álvarez, Bartho Pronk, Helle Thorning-Schmidt, Ieke van den Burg και Sabine Zissener (αναπλ. Luigi Cocilovo).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τα ακόλουθα στοιχεία:

1. χαιρετίζει την ετήσια έκθεση για τις ίσες ευκαιρίες κατά το 2002 που είναι ιδιαίτερα σημαντική όσον αφορά τις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η Ένωση κατά την προσεχή της διεύρυνση το 2004· χαιρετίζει τόσο τις νομοθετικές πρωτοβουλίες όσο και τις πρωτοβουλίες υποστήριξης του θέματος της ισότητας ευκαιριών που έλαβαν τα υποψήφια κράτη μέλη και υπογραμμίζει την ανάγκη εκπόνησης, πριν από το τέλος του 2003, συγκεκριμένων μέτρων εφαρμογής της ισότητας ευκαιριών για να αποφευχθεί η καθυστέρηση στην έναρξη εφαρμογής τους λόγω της λήξεως της κοινοβουλευτικής περιόδου το 2004·
2. επιβεβαιώνει την ανάγκη διπλής προσέγγισης του προβλήματος της ισότητας ευκαιριών κυρίως με στόχο την διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής "για έργο ίσης αξίας, ίσοι μισθοί και αποδοχές", προσέγγιση η οποία πρέπει να συγκεντρώνει τις συγκεκριμένες δράσεις για το θέμα της ισότητας ευκαιριών που προβλέπουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της στρατηγικής για την απασχόληση, σε μια πραγματική, πολιτικού επιπέδου ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου· θα είναι σημαντικό να αναφέρεται στην στρατηγική για την απασχόληση η χρηματοδότηση και η εφαρμογή υποδομών υποδοχής των παιδιών και των εξαρτημένων προσώπων καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης στην αμειβόμενη γονική άδεια
3. υπογραμμίζει την ανάγκη να καταβληθούν προσπάθειες για την ενσωμάτωση τομέων, όπως η κοινωνική ασφάλεια, μεταξύ άλλων, με στόχο να ληφθεί υπόψη η άτυπη απασχόληση και οι διάφορες μορφές που λαμβάνει η διάκριση εις βάρος των γυναικών καθώς και η κοινωνική τους απομόνωση (μετανάστριες, γυναίκες που προέρχονται από εθνοτικές μειονότητες, γυναίκες σε αγροτικές ή απομακρυσμένες περιοχές, μονογονικές οικογένειες)· υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη να αναληφθούν πολιτικές με στόχο τη διασφάλιση της πρόσβασης των γυναικών στην δια βίου κατάρτιση, στις νέες τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών και να αναλυθούν οι λόγοι της χαμηλής παρουσίας των γυναικών ώριμης ηλικίας στην αγορά εργασίας, σε σύγκριση με τους άνδρες, και να αναληφθούν οι ανάλογες ενέργειες που θα προωθούν την παράταση του επαγγελματικού βίου, ιδίως με τη διαμόρφωση εργασιακών συνθηκών, που θα ευνοούν τη διατήρηση θέσεων εργασίας, την ομαλή επανεισδοχή και την κατάργηση των κινήτρων για πρόωρη έξοδο από την αγορά εργασίας· καλεί την Επιτροπή να αναλύσει τις συνέπειες ορισμένων πολιτικών για την οικογένεια και τους αρνητικούς κινδύνους που μπορούν να προκύψουν όσον αφορά την απασχόληση των γυναικών και το επίπεδο σύνταξης·
4. επισημαίνει την ιδιαίτερα ασθενή θέση των παντρεμένων γυναικών (από πλευράς δικαιωμάτων απασχόλησης και κοινωνικής πρόνοιας) στην ύπαιθρο και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στην εξασφάλιση της ίσης μεταχείρισης και ισότητας ευκαιριών σχετικά, περιλαμβανομένης της ενσωμάτωσης στην γεωργική βιομηχανία της αρχής της ίσης αμοιβής για έργο ίσης

αξίας·

5. υπενθυμίζει ότι τα Διαρθρωτικά Ταμεία και ιδιαίτερα το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, πρέπει να διαδραματίσουν συμπληρωματικό και προωθητικό ρόλο στην εφαρμογή εκ μέρους των κρατών μελών δράσεων, με στόχο να ευνοηθεί η απασχόληση της γυναίκας, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο·
6. υπογραμμίζει την ανάγκη – στο πλαίσιο της εφαρμογής της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και με προοπτική τη δημιουργία πλήρους και καλής ποιότητας απασχόλησης – να υποστηριχθεί το επιχειρηματικό πνεύμα των γυναικών με ειδικές δράσεις, μεταξύ των οποίων μία εύστοχη κατάρτιση και διευκολύνσεις όσον αφορά την πρόσβαση στο δανεισμό·
7. υπενθυμίζει ότι, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, η αύξηση της απασχόλησης συνδέεται άμεσα με τη δυνατότητα συνδυασμού της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής· χαιρετίζει την απόφαση που ελήφθη από τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο της Βαρκελώνης να διασφαλισθεί η διαθεσιμότητα δομών υποδοχής, τουλάχιστον για το 90% των παιδιών στην προσχολική ηλικία πριν το 2010, αλλά υπογραμμίζει την ανάγκη εύστοχων μέτρων υποστήριξης προκειμένου να βοηθηθούν οι γυναίκες να επανέλθουν στον κόσμο της εργασίας αφού έχουν μεγαλώσει τα παιδιά τους, να προβλεφθεί γενικό σύνολο υπηρεσιών ώστε οι νεαρές μητέρες να μπορούν να βρουν (και πάλι) θέση εργασίας και αυτό να είναι οικονομικά ενδιαφέρον, μέσω της μείωσης των οικογενειακών βαρών των γυναικών, όχι μόνο όσον αφορά τη φύλαξη των παιδιών αλλά και των ηλικιωμένων, ασθενών ή ανάπηρων προσώπων που περιλαμβάνονται στην οικογένεια, και να προωθηθεί επίσης ο καταμερισμός των οικογενειακών βαρών μεταξύ ανδρών και γυναικών·
8. καλεί την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη σημασία στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των γυναικών τις οποίες πλήττει συχνότερα το φαινόμενο αυτό· χαιρετίζει την απόφαση να ενσωματωθεί η διάσταση της ισότητας των δύο φύλων στο σχέδιο δράσης για την κοινωνική ενσωμάτωση· υπογραμμίζει την ανάγκη να αντιμετωπισθεί το θέμα της παρουσίας εντός του κοινωνικού συνόλου συνεχώς και μεγαλύτερου αριθμού ηλικιωμένων γυναικών μέσω, είτε μεταρρύθμισης των συνταξιοδοτικών συστημάτων που να λαμβάνουν υπόψη τη διαφορετική σχέση με την εργασία που έχουν τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες (διακοπή της σταδιοδρομίας, εργασία ημίσεως ωραρίου, κλπ.), είτε θέσπισης σειράς κοινωνικών και υγειονομικών υπηρεσιών για τα ηλικιωμένα άτομα και ιδιαίτερα για τις ηλικιωμένες γυναίκες, όπως ζητεί το ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2003 σχετικά με το "μέλλον της υγειονομικής περίθαλψης και της μέριμνας για τους ηλικιωμένους: εξασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης, της ποιότητας και της οικονομικής βιωσιμότητας"· δεδομένου του υψηλότερου ποσοστού των γυναικών μεταξύ των ηλικιωμένων ατόμων άνω των 65 ετών, επαναλαμβάνει τη σημασία της διάστασης του φύλου στο πλαίσιο των εθνικών στρατηγικών για κατάλληλα και βιώσιμα συνταξιοδοτικά συστήματα, μεταξύ άλλων και με στόχο να αντιμετωπισθούν οι ανισότητες του μέσου επιπέδου των συντάξεων που λαμβάνουν οι άνδρες και οι γυναίκες στα διάφορα κράτη μέλη·
9. αναγνωρίζει ότι η 1 στις 4 γυναίκες στην ΕΕ έχει πέσει θύμα οικιακής βίας σε κάποια

στιγμή της ζωής της και ότι η βία σε βάρος των γυναικών αποτελεί εμπόδιο στην πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή και στην ανάπτυξη της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών· καλεί σχετικά την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την πρόληψη της οικιακής βίας περιλαμβανομένων των ενημερωτικών εκστρατειών και της αναγνώρισης του φαινομένου αυτού στα εθνικά δίκαια·

10. υποστηρίζει ότι η καταπολέμηση του εμπορίου ανθρωπίνων όντων πρέπει να παραμείνει μία εκ των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης· χαιρετίζει την ευρωπαϊκή και διεθνή συνεργασία με τις χώρες προέλευσης, διέλευσης και προορισμού του εμπορίου ανθρωπίνων όντων· τονίζει εκ νέου την ανάγκη μιας πολιτικής πρόληψης του εμπορίου και προστασίας προς τα θύματα όπως υπογραμμίζει η διακήρυξη των Βρυξελλών·
11. υπογραμμίζει τη σημασία μιας θετικής εφαρμογής μίας στρατηγικής πλαισίου για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών που επισημαίνεται ιδιαίτερος στις προτεραιότητες που έχουν καθορισθεί για το 2003/4 – οι γυναίκες στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων· τονίζει την ανάγκη προώθησης της παρουσίας των γυναικών στους χώρους λήψης αποφάσεων του δημοσίου και ιδιωτικού οικονομικού κόσμου· επαναλαμβάνει την ανάγκη να επικεντρωθεί το σχέδιο δράσης της στρατηγικής πλαισίου για την ισότητα στην προώθηση της ένταξης του παράγοντα φύλου στον κύριο κορμό των οικονομικών τομέων, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες ενέργειες και μέσα, μεταξύ των οποίων τη χρηματοδότηση·
12. καλεί την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν επίσης μέτρα πρόληψης - μέσω της εφαρμογής δεικτών και μηχανισμών μόνιμης παρακολούθησης για τον έλεγχο της προόδου - του ανησυχητικού φαινομένου εμπορίας των γυναικών, προβλέποντας, μεταξύ άλλων, στενή συνεργασία για τις πτυχές αυτές με τα υποψήφια κράτη μέλη τα οποία είναι συχνά οι χώρες καταγωγής των θυμάτων της εμπορίας και της αναγκαστικής πορνείας·
13. επισημαίνει ότι το επίπεδο εκπροσώπησης των γυναικών στα κοινοβούλια παραμένει, γενικώς, χαμηλό· καλεί ως εκ τούτου την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να ασχοληθούν κατά διάφορους τρόπους προκειμένου να παρασχεθούν κίνητρα για την εκπροσώπηση των γυναικών στα σώματα αυτά· υπενθυμίζει σχετικά ότι μακροπρόθεσμα, στόχος πρέπει να είναι η προώθηση της ίσης εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών·